

netwerk

‘Nu een jaarcontract, later hopelijk een eigen bedrijf.’

Jong en gedreven: Maarten Lammertink (20) is helemaal geland in de varkens.

In deze editie o.a.:

Beroep in beeld

Henk Manting (58) over het belang van een effectieve ratten- en muizenbestrijding.

Nieuws & actualiteiten

Rundvee & Mechanisatie Vakdagen Hardenberg: 25, 26, 27 oktober 2022.

Interview

In 1976 kwam Henri ten Voorde (66) in dienst van de agrarische bedrijfsverzorging. Dat is nu precies 46 jaar geleden. Binnenkort gaat Henri met pensioen.

A warm, golden sunset or sunrise over a field. The sun is a bright, glowing orb in the upper left, casting a long, soft light across the sky and the landscape. The sky transitions from a pale yellow near the horizon to a deeper orange and then to a soft blue at the top. In the foreground, a cow is silhouetted against the bright light, standing in a field. The overall mood is peaceful and contemplative.

'Kortom, wij staan u graag
terzijde! Neemt niet weg dat
het lastige tijden zijn. Laten we
elkaar daarom extra in de gaten
houden, zoals het een goede
buur betaamt.'

VOORWOORD

Nederland rolt van crisis naar crisis, lijkt wel. Leren we net een beetje omgaan met corona, komt daar een energiecrisis bovenop. Om nog maar te zwijgen over de stikstofproblematiek die onze sector treft. Dat alles werpt een 'schaduw' op de dagelijkse gang van zaken, zoals onze jonge medewerker Maarten Lammertink treffend omschrijft.

En die schaduw heeft vele gezichten. Van 'we zien wel waar het schip strand' tot aan ondernemers die nachtenlang wakker liggen. Want met zoveel onzekerheid en lastenverzwaring is het moeilijk om toekomstbestendig (en met blij gemoed) te boeren.

Dat geldt uiteraard ook voor ons. Tegelijkertijd versterken de ontwikkelingen ook onze wil om u te ondersteunen. Met vakmensen en vakwerk! Zo was ik bijvoorbeeld opgetogen om te lezen dat veehouders dankzij de inzet van onze gespecialiseerde klauwverzorgers indirect geld kunnen besparen. Dat is mooi.

Dus twijfel niet om onze hulp in te roepen. Natuurlijk bij ziekte, maar ook bij jaarlijks terugkerende werkzaamheden als veescheren. Daar is het nu immers het uitgelezen seizoen voor. En wat te denken van onze meeste recente agri-dienst Plaagdierbeheersing? Onze gecertificeerde medewerkers houden uw erf en bedrijfsgebouwen vrij van knaagdieren en insecten.

Kortom, wij staan u graag terzijde! Neemt niet weg dat het lastige tijden zijn. Laten we elkaar daarom extra in de gaten houden, zoals het een goede buur betaamt.

Ik wens u veel leesplezier

Martin Engbers
Algemeen directeur

INHOUDS OPGAVE

06 / Nieuws & actualiteiten

Rundvee & Mechanisatie Vakdagen Hardenberg 2022.
En 'goed verzekerd' met de Agro AOV verzekering.

08 / Interview

In 1976 kwam Henri ten Voorde (66) in dienst van de agrarische bedrijfsverzorging. Dat is nu precies 46 jaar geleden. Binnenkort start zijn pensioen.

12 / Op de cover

Maarten Lammertink (20) is helemaal geland in de varkens. De jonge Bornenaar rondde dit voorjaar zijn mbo-opleiding melkveehouderij af.

16 / Beroep in beeld

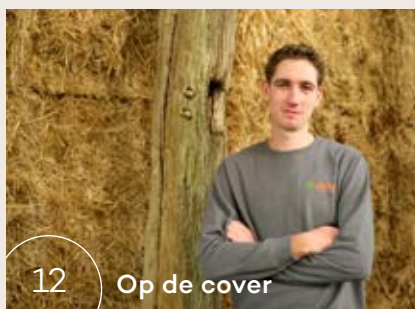
'Veel ellende te voorkomen met goede plaagdier-beheersing.' interview met Henk Manting (58)

20 / Ledenraadslid vertelt

'Ik ben gedreven in alles wat ik doe'. Melkveehouder Henk Nijstad (55) is iemand die het liefst zijn eigen koers vaart, weg van de gebaande paden.

24 / Interview

Eddy en Gerard werken samen met de veehouder om de klauwgezondheid te verbeteren.

Verspreiding

Leden, klanten en medewerkers

Fotografie

Alex Vreeman

www.alexvreeman.nl

Tekst

Jojanneke Rodenburg

Ank van Lier

Redactie

Maaïke Smit

Redactieadres

t.a.v. Maaïke Smit

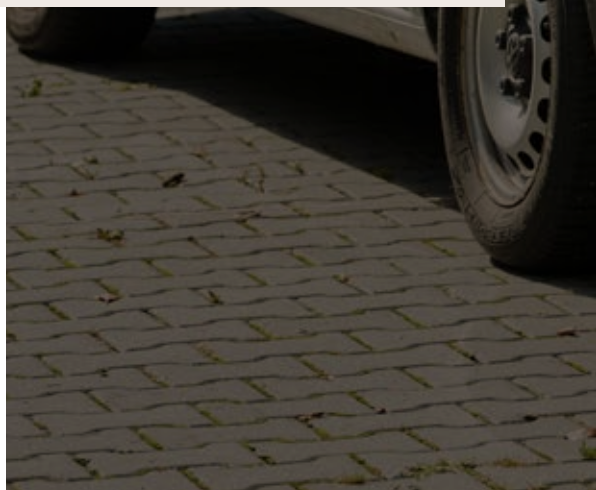
Postbus 7, 7218 ZG Almen

redactienetwerk@abeos.nl

Vormgeving & druk

Joost Hertsenbergh | C82.nl

Torendruk

16

‘Er is nog
enorm veel
te winnen.’

Interview met Henk Manting (58).

Kijk op pagina 16.

NIEUWS & ACTUALITEITEN

Rundvee & Mechanisatie Vakdagen Hardenberg 2022

Noteer in je agenda: 25, 26 en 27 oktober 2022.

Eind oktober zijn wij aanwezig bij het jaarlijkse vakevent RMV voor de agrarische sector in Noord-, Oost- en Midden-Nederland en de Duitse grensgebieden in Hardenberg. De aankomende editie van RMV Hardenberg is completer dan ooit.

Laat je inspireren tijdens één van de kennissessies door topsprekers uit de markt. Er wordt ingegaan op actuele thema's zoals nieuwe ketensamenwerking, emissieloze landbouw en cybercriminaliteit. Nieuw dit jaar is het ijsplein door Carpgiani en Laan Heiloo, de Tunnel van de Toekomst en de Starterszone. Verder mogen het 'POAH Plein' en Kijk op de Koe niet ontbreken.

**Kom langs op dinsdag 25, woensdag 26 of donderdag 27 oktober 2022
in Evenementenhal Hardenberg en bezoek ons bij stand 335.**

GOED VERZEKERD

Agro-AOV

Risico van arbeidsongeschiktheid van de ondernemer en werknemers zijn goed verzekerd via de Agro-AOV en Zorg & Verzuim!

Abeos Zorg en Zekerheid biedt met de Agro-AOV en Zorg & Verzuim al ruim 15 jaar twee unieke verzekeringsoplossingen voor het financiële risico van arbeidsongeschiktheid van de ondernemer of zijn (eigen) personeel. Inmiddels hebben beide verzekeringen hun meerwaarde ruimschoots bewezen.

Agro-AOV

Een Arbeidsongeschiktheidsverzekering (AOV) voor zelfstandig ondernemers kan tijdens arbeidsongeschiktheid van enorm belang zijn voor de continuïteit van uw inkomen en uw bedrijf. Zowel bij gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid als bij volledige arbeidsongeschiktheid kan een AOV van grote waarde zijn. Abeos Zorg en Zekerheid biedt de Agro-AOV; een unieke AOV die speciaal is ontwikkeld voor en door ondernemers in de land- en tuinbouwsector. De Agro-AOV kan naadloos worden aangesloten op het deelnemerschap bij Abeos. Inmiddels kan de Agro-AOV ook worden gesloten bij boeren en tuinders die geen lid zijn van Abeos. De Agro-AOV kenmerkt zich door een scherpe premie en uitstekende voorwaarden.

Optionele ongevallenmodule

De Agro-AOV biedt tevens een optionele ongevallenmodule. Deze module geeft voor een geringe meerpremie een ruime eenmalige extra (netto) uitkering indien u door een ongeval arbeidsongeschikt raakt. Ook als u al een bestaande AOV heeft, kan het interessant zijn om hier de Agro-AOV eens vrijblijvend naast te leggen. Tijdens een persoonlijk gesprek rekenen we desgewenst meerdere dekkingen met u door. Hierbij wordt de Agro-AOV zo nodig volledig afgestemd op uw deelnemerschap bij Abeos (reductieregeling). Deze informatieve en vrijblijvende gesprekken zijn kosteloos en worden doorgaans zeer gewaardeerd.

Zorg & Verzuim

Als werkgever bent u meer dan ooit verantwoordelijk voor de aanpak van ziekteverzuim van uw medewerkers. Met Zorg & Verzuim biedt Abeos Zorg en Zekerheid een uitstekende en modulaire totaaloplossing voor werkgevers in de agrarische sector. Werkgevers worden volledig ondersteund bij de risico's en verplichtingen in geval van ziekte en arbeidsongeschiktheid van (eigen) personeel. En dit alles tegen gunstige premies en tarieven. Het is belangrijk om het risico van de loondoorbetalingsverplichting goed in te dekken met een passende verzuimverzekering. Hiernaast neemt een proactieve gecertificeerde arbodienst de administratieve en medische rompslomp weg en zorgt via snelle interventies voor passende re-integratie.

Met deze oplossing voldoet u bovendien aan uw wettelijke verplichtingen. Zorg & Verzuim sluit naadloos aan op de dekking waar uw medewerkers vanuit cao recht op hebben. U biedt hiermee dus een uitstekende arbeidsvoorwaarde voor uw werknemer(s). Ook als u elders een (verzuim)verzekering en/of Arbo-contract heeft lopen kan het interessant zijn om vrijblijvend een offerte van Zorg & Verzuim op te vragen.

Meer weten?

Heeft u vragen over de Agro-AOV en/of Zorg & Verzuim? Kijk dan op www.abeoszz.nl of neem contact met ons op: bel 0573 - 259014.

Henri ten Voorde (66) gaat deze maand met pensioen.

‘Weet je, misschien werk ik wel gewoon door.’

In 1976 kwam Henri ten Voorde in dienst van de agrarische bedrijfsverzorging. Dat is nu precies 46 jaar geleden. Binnenkort start zijn pensioen. En alhoewel hij grossiert in vakantiedagen en overuren, stond hij eind september nog gewoon in de melkput. Want ja, duidelijke plannen over wat nu te doen, heeft de boerenzoon uit Terwolde eigenlijk niet. Het boerenwerk is gewoon te leuk.

Het meest bijzondere dat Henri in die 46 jaar Abeos meemaakte? Te veel om op te noemen, maar één bepaalde ochtend staat hem nog wel helder voor de geest: “Toen ik op mijn werkadres aankwam en om de schuur heen liep, stond ik plots oog in oog met een rechtopstaande trekker-kieper-combinatie. De boer was tijdens het kiepen vergeten de klep open te doen en de lading was gaan schuiven. Uiteindelijk had de kieper de trekker dus helemaal opgetild. Ja, dan sta je toch even raar te kijken.” Henri moet er nog om grinniken. En hoe langer hij praat, hoe meer de verhalen loskomen. Over alle bedrijven waar hij heeft gewerkt en in welke plaatsen hij allemaal is geweest.

Twintig jaar stallenbouw

Want anders dan de laatste jaren, werd hij in de begintijd nog wel eens uitgeleend aan bedrijven anders dan een boerderij. “Werkte ik een paar dagen in een slachterij of plots in een broodfabriek. Daar heb ik een decembermaand lang bakkersroom gemixt. Fantastisch! Normaal zou je daar nooit komen, maar via de bedrijfsverzorging wel.” Dat avontuurlijke was

ook precies wat hem destijds zijn contract deed ondertekenen. Want alhoewel er voldoende werk was op de boerderij van zijn ouders, koos Henri voor de afwisseling van Abeos. “Ik hou wel van een beetje verandering.” En dat kreeg hij. Prei en sla oogsten in vollegrondsteelten, potplanten opzetten in de sierteeltsector of een muurtje metselen in de bouw. Dat laatste ging hem trouwens verrassend goed af. “Uiteindelijk heb ik twintig jaar in de stallenbouw gezeten. Van Leeuwarden tot aan Alphen aan de Rijn, er staan overal gebouwen waaraan ik heb meegewerkt. Ja, ik wijs ze wel eens aan als ik onderweg ben met vrouw of kinderen. Maar soms is de omgeving zo veranderd dat ik ze niet eens meer herken.”

Nu is alles zakelijker

Uiteindelijk landde Henri toch weer tussen de koeien. Waren de bedrijven vroeger veelal gemengd, sinds de schaalvergroting gingen veehouders zich meer en meer specialiseren.

Lees verder op de volgende pagina's >

*'De hele dag in zo'n schuur
tussen de varkens, zonder zon
of maan, nee, niks voor mij.
Ook niet goed voor m'n longen.
Ik moest meer naar buiten.'*

‘Nee, ik heb
mijn werk altijd
met veel plezier
gedaan. En wie
weet ga ik er
wel gewoon
mee door.’

En de bedrijfsverzorgers dus ook. “De hele dag in zo’n schuur tussen de varkens, zonder zon of maan, nee, niks voor mij. Ook niet goed voor m’n longen. Ik moest meer naar buiten.” Tijdens zijn schooltijd molk Henri op sommige kleine adresjes nog met de hand, later deed hij ook ervaring op met de ketel in de grupstal, de melkput bij de grotere ligboxenstallen en uiteindelijk ook met de robot. “Tuurlijk, automatisering of niet, ik verander gewoon mee.” Toch heeft de melkput wel zijn voorkeur. “Dan zie je de koeien gelijk goed.” Naast de veranderende melksystemen, zag de bijna-pensionado ook de boeren en zijn collega’s veranderen. “Vroeger had je veel meer contact met elkaar. De regio’s waren ook kleiner, dus je kon elkaar makkelijker even helpen. Tegenwoordig ben je veel meer op jezelf aangewezen. Dat geldt eigenlijk ook voor de bedrijven waar je komt. Alles is zakelijker geworden. Nu ga je na een klus gelijk door naar het volgende adres, vroeger schoof je eerst nog even aan voor het eten.”

‘Nee, ik heb mijn werk altijd met veel plezier gedaan. En wie weet ga ik er wel gewoon mee door.’

Druk met dagelijkse dingen

Of hij in die 46 jaar nooit overwogen heeft iets anders te gaan doen? “Nee, ik heb mijn werk altijd met veel plezier gedaan. En wie weet ga ik er wel gewoon mee door.” Want spannende plannen voor de toekomst heeft Henri (nog) niet. “We, mijn vrouw en ik, hebben het er wel eens over gehad. Misschien elke week samen een dagje weg. Maar we hebben het veel te druk met de dagelijkse dingen, je weet hoe dat gaat. Zo mag ik graag klussen bij mijn dochters. Eentje is trouwens getrouwd met een boer, dus ook al woon ik zelf middenin Twello, in de toekomst hoef ik het boerenleven niet te missen...”

Paspoort van Henri

Geboren: 13-03-1956

Woonplaats: Twello

Werkt bij Abeos sinds: 01-10-1976

Hobby's: Zijn werk ;)

‘Nu een jaarcontract, later hopelijk een eigen bedrijf.’

Jong en gedreven: Maarten Lammertink (20) is helemaal geland in de varkens.

De jonge Bornenaar rondde dit voorjaar zijn mbo-opleiding melkveehouderij af en heeft sinds augustus een arbeidsovereenkomst voor de duur van een jaar bij Abeos. In de tussenliggende maanden vond hij passend werk op het bedrijf van de familie Doeschot. En vooruit, ongeveer twee avonden in de week heeft hij ook nog een melkadres. Lekker druk en altijd afwisselend.

Vertel, je studeerde melkveehouderij en werkt nu met varkens?

“Ja, het zit zo. In het laatste jaar van die opleiding moest ik een stage kiezen in een andere dan de melkveesector. Bij ons in de streek zitten naast koeien- ook veel varkensbedrijven en mijn vader werkt bij Vion. Via die contacten werd ik gekoppeld aan de familie Doeschot. Een supermooi varkensbedrijf waar ik het heel erg naar mijn zin had. Toen ik daar na mijn stage mocht blijven werken, heb ik die kans met beide handen aangegrepen.”

Varkens zijn leuk want...

“Sowieso wist ik van jongs af aan al dat ik met dieren

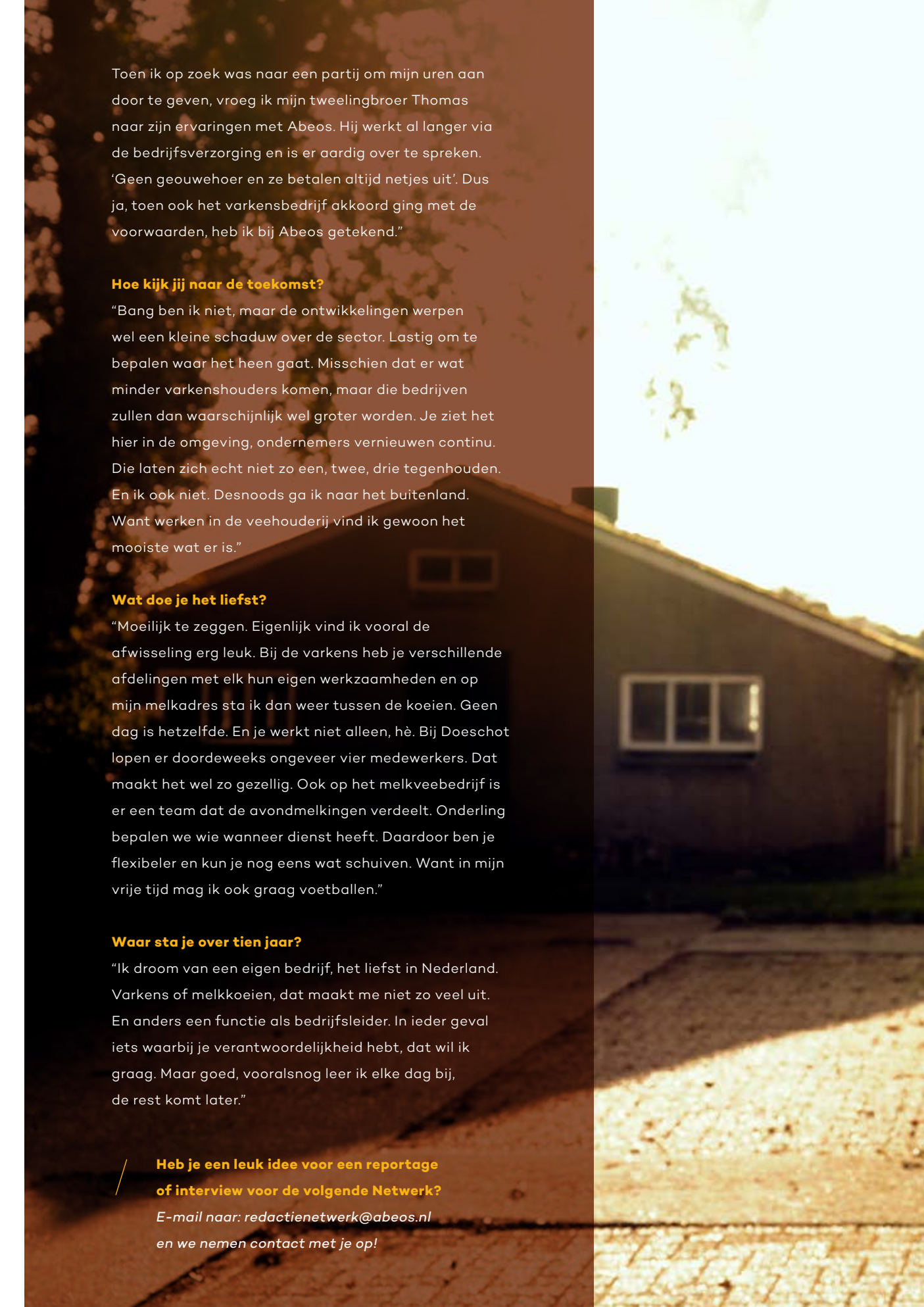
wilde werken. Ik heb op verschillende plekken gewerkt en gemolken en vind koeien nog steeds mooi. Maar ja, op de arbeidspieken in het voorjaar na is het best lastig om voldoende uren te maken op een melkveebedrijf. Bij varkens is dat anders. Neem een gesloten bedrijf als Doeschot, daar produceren zo’n 1200 zeugen jaarrond biggen die ook weer afgemest moeten worden. Dus van kraamstal tot biggenstal, overdag is er altijd werk.”

Waarom koos je voor Abeos?

“Er zijn inderdaad meerdere agrarische uitzendbureaus.

Lees verder op de volgende pagina's >

Toen ik op zoek was naar een partij om mijn uren aan door te geven, vroeg ik mijn tweelingbroer Thomas naar zijn ervaringen met Abeos. Hij werkt al langer via de bedrijfsverzorging en is er aardig over te spreken. ‘Geen geouwehoer en ze betalen altijd netjes uit’. Dus ja, toen ook het varkensbedrijf akkoord ging met de voorwaarden, heb ik bij Abeos getekend.”

Hoe kijk jij naar de toekomst?

“Bang ben ik niet, maar de ontwikkelingen werpen wel een kleine schaduw over de sector. Lastig om te bepalen waar het heen gaat. Misschien dat er wat minder varkenshouders komen, maar die bedrijven zullen dan waarschijnlijk wel groter worden. Je ziet het hier in de omgeving, ondernemers vernieuwen continu. Die laten zich echt niet zo een, twee, drie tegenhouden. En ik ook niet. Desnoods ga ik naar het buitenland. Want werken in de veehouderij vind ik gewoon het mooiste wat er is.”

Wat doe je het liefst?

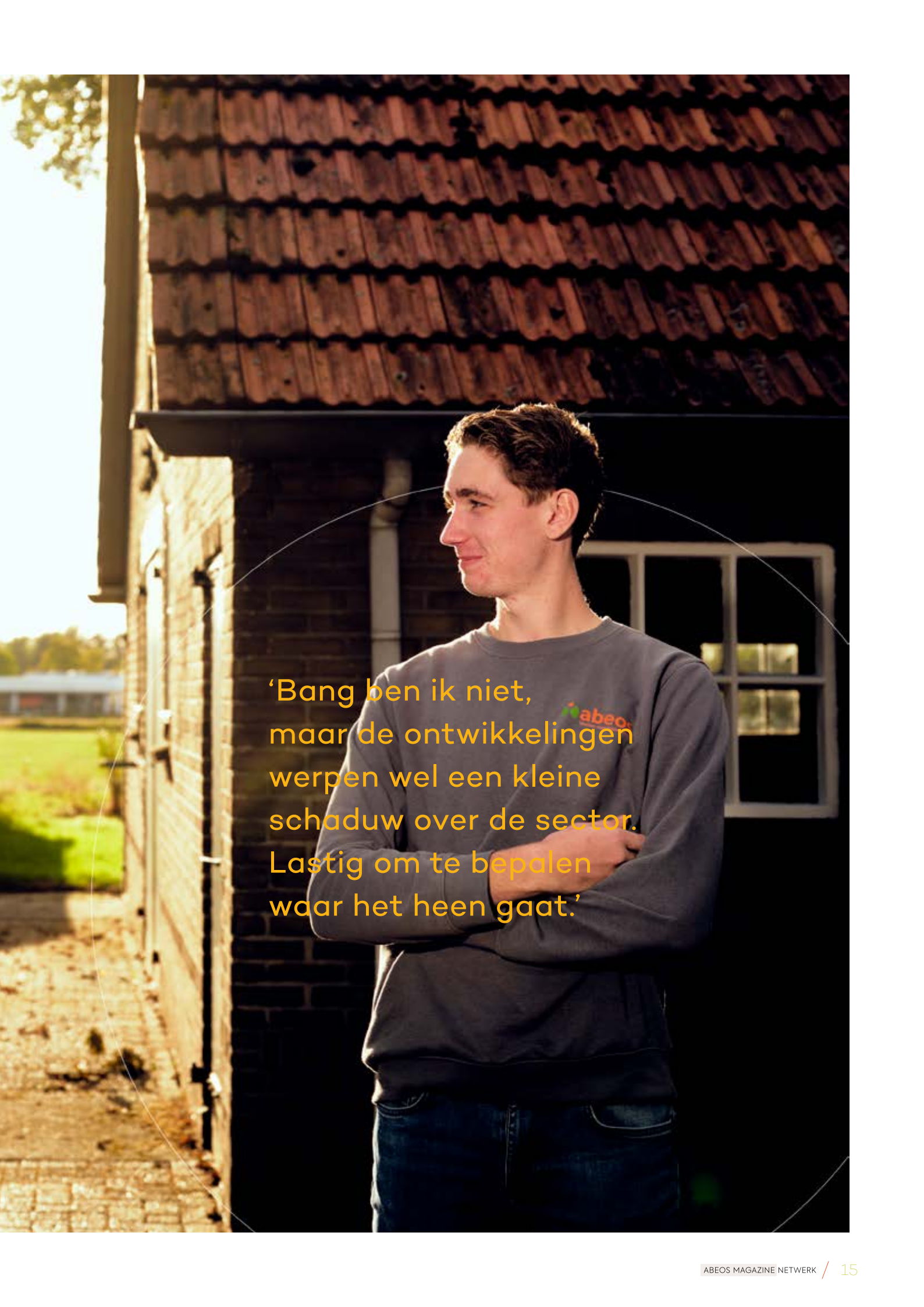
“Moeilijk te zeggen. Eigenlijk vind ik vooral de afwisseling erg leuk. Bij de varkens heb je verschillende afdelingen met elk hun eigen werkzaamheden en op mijn melkadres sta ik dan weer tussen de koeien. Geen dag is hetzelfde. En je werkt niet alleen, hè. Bij Doeschot lopen er doordeweeks ongeveer vier medewerkers. Dat maakt het wel zo gezellig. Ook op het melkveebedrijf is er een team dat de avondmelkingen verdeelt. Onderling bepalen we wie wanneer dienst heeft. Daardoor ben je flexibeler en kun je nog eens wat schuiven. Want in mijn vrije tijd mag ik ook graag voetballen.”

Waar sta je over tien jaar?

“Ik droom van een eigen bedrijf, het liefst in Nederland. Varkens of melkkoeien, dat maakt me niet zo veel uit. En anders een functie als bedrijfsleider. In ieder geval iets waarbij je verantwoordelijkheid hebt, dat wil ik graag. Maar goed, vooralsnog leer ik elke dag bij, de rest komt later.”

**Heb je een leuk idee voor een reportage
of interview voor de volgende Netwerk?**

*E-mail naar: redactienetwerk@abeos.nl
en we nemen contact met je op!*

‘Bang ben ik niet,
maar de ontwikkelingen
werpen wel een kleine
schaduw over de sector.
Lastig om te bepalen
waar het heen gaat.’

‘Veel ellende te
voorkomen met
goede plaagdier-
beheersing.’

BEROEP IN BEELD

Henk Manting (58) over het belang van een effectieve ratten- en muizenbestrijding.

‘Er is nog **enorm** veel te winnen.’

Ratten en muizen kunnen forse schade aanrichten op agrarische bedrijven én bijdragen aan de insleep van ziekten. Het onder de duim houden van deze plagen is daarom cruciaal. Volgens Henk Manting, sinds deze zomer werkzaam bij de dienst Plaagdierbeheersing van Abeos, zijn ondernemers nog niet altijd doordrongen van deze noodzaak. “Er is nog enorm veel te winnen.”

Henk Manting (58) hoort volgens eigen zeggen ‘bij de inventaris’ van Abeos. Hij is namelijk al 35 jaar in dienst en vervulde in die jaren diverse taken. “De meeste tijd was ik actief als bedrijfsverzorger, maar ik heb bijvoorbeeld ook in de asbestverwijdering en de agrobouw gewerkt”, vertelt hij. Toen Henk een tijd geleden de vraag kreeg hoe hij zijn toekomst binnen Abeos zag, gaf hij aan graag aan de slag te willen bij de nieuwe dienst Plaagdierbeheersing. “Ik zag hier wel een uitdaging in. Regelmatig zag ik boeren namelijk worstelen met plagen op hun bedrijf. En meestal had ik zelf dan wel ideeën over de aanpak hiervan.”

Uitdaging

Voordat hij aan de slag ging in zijn nieuwe functie volgde Henk een speciale cursus

Plaagdierbeheersing, in Wageningen.

“Gedurende elf weken kreeg ik één dag per week alle ins en outs bijgebracht aangaande het beheersen van plagen. Wetgeving, veiligheidsvoorschriften, de inzet van biociden, de verschillende werkzame stoffen; alles kwam aan bod.”

Sinds 1 juli gaat Henk echt ‘de boer op’ als plaagdierbeheerser. Dit betekent concreet dat hij de plagen op agrarische bedrijven monitort, en indien nodig actie onderneemt. “We zetten eerst lokmiddelen in, om inzicht te krijgen in waar veel ratten en muizen zitten. Dat zijn toch met afstand de belangrijkste plagen op boerenbedrijven. Dreigt het uit de hand te lopen, dan zetten we rodenticiden in. Dit zijn chemische middelen die effectief zijn tegen ratten en

muizen. We gebruiken bij voorkeur verschillende werkzame stoffen, om resistentie te voorkomen. Maar desondanks blijft het een uitdaging om deze plagen onder de duim te houden, vooral op rundveebedrijven. Die kun je immers niet afsluiten. En een muis heeft aan een halve centimeter voldoende om binnen te komen.”

Opruimen, opruimen, opruimen

Wat veel boeren nog niet weten, is dat de regelgeving op het gebied van plaagdierbeheersing gaat veranderen. “Vanaf 1 januari 2023 is een licentie Knaagdier Beheersing op Agrarische bedrijven (KBA) niet meer voldoende om als ondernemer zelf rodenticiden te mogen inzetten”, legt Henk uit. “Dan is de licentie IPM-KBA nodig. De cursus hiervoor kost enkele honderden euro's, daarnaast krijg je als bedrijf te maken met een jaarlijkse audit van vijf- tot zevenhonderd euro. Een alternatief is om de plaagdierbeheersing over te laten aan een gecertificeerd bedrijf met geschoolde mensen, zoals Abeos.” Henk benadrukt dat Abeos in dit geval de verantwoordelijkheid overneemt, maar dat ook nog wel iets wordt verwacht van de ondernemer. “Opruimen, opruimen, opruimen. Dat is het allerbelangrijkst. Als agrariër moet je ervoor zorgen dat ratten en muizen zo min mogelijk gelegenheid hebben om te nestelen. Zet daarom bijvoorbeeld niet te veel materialen tegen de muren van je schuren of stallen, voorkom voerresten en houd het vooral schoon en netjes.”

Schade en ziekteoverdracht

Henk onderstreept dat het belang van een goede plaagdierbeheersing groot is. Ratten en muizen kunnen namelijk forse schade aanrichten. “De universiteit van Wageningen heeft becijferd dat twintig ratten – en die heb je al heel snel – makkelijk voor 1000 tot 1500 euro vraat- en broeischaad kunnen aanrichten in een maïshoop. Een rat vreet namelijk 18 kilo voer per jaar en brengt jaarlijks gemiddeld tachtig nakomelingen voort. Zo'n beest kan gigantisch wat teweegbrengen.” Een ander groot gevaar schuilt volgens Henk in het feit dat ratten en muizen behoorlijk wat knaagschade kunnen aanrichten. Zo knagen ze regelmatig elektriciteitsdraden door, wat soms leidt tot kortsluiting. Daarnaast kunnen ratten ziekten overbrengen, zoals varkenspest, pseudovogelpest en de ziekte van Weil. “En dit brengt niet alleen gevaar met zich mee voor de veestapel, maar ook voor bijvoorbeeld huisdieren en de ondernemer en zijn gezin. Dit wordt nogal eens onderschat, agrariërs zijn nog niet altijd doordrongen van de noodzaak om ratten en muizen te beteugelen. Maar je kunt hiermee wel veel ellende voorkomen. Dat vind ik meteen ook het leukste van mijn werk; ervoor zorgen dat de plagen beheersbaar worden en blijven. Het mooiste is wanneer je bij een ondernemer komt en hij zegt: ‘ik heb al een hele tijd geen rat of muis meer gezien’. Daar doe je het voor.”

Meer weten over onze werkwijze?

Plaagdierbeheerser Henk Manting kan u er alles over vertellen.

Bel 06 - 38 28 43 58 voor meer informatie of plan direct een afspraak in. Meer informatie vindt u op abeosagri.nl/plaagdierbeheersing

‘Het mooiste is wanneer
je bij een ondernemer
komt en hij zegt: *“Ik heb
al een hele tijd geen rat
of muis meer gezien.”*
Daar doe je het voor.’

LEDENRAADSLID VERTELT

Henk Nijstad (55) werkt deels buitenshuis om volgende generatie de ruimte te geven.

‘Ik ben gedreven in alles wat ik doe.’

Melkveehouder Henk Nijstad is iemand die het liefst zijn eigen koers vaart, weg van de gebaande paden. Om die reden besloot hij zeven jaar geleden de switch te maken naar een biologische bedrijfsvoering. Een manier van werken die uitstekend bij hem past, onder andere omdat hij hier volgens eigen zeggen meer vakmanschap in kwijt kan. Desondanks werkt Nijstad sinds enige tijd parttime buiten de deur. “Ik wil de volgende generatie niet in de weg lopen.”

Henk Nijstad (55) wist al op zijn vierde dat hij boer wilde worden. En het liefst melkveehouder. Toch was dit minder eenvoudig dan het leek. “Ik groeide weliswaar op, op een bedrijf met koeien en varkens, maar het ouderlijk bedrijf was té klein om dit voort te zetten”, vertelt Nijstad. “Daarom besloten mijn vrouw Lita en ik na onze studie eerst een boerderij te huren. Daarnaast werkten we nog beiden buiten de deur. Ik was actief als zzp’er in de agrisector. In die periode werkte ik ook veel voor de bedrijfsverzorging. Dat was een mooie tijd. Het was heel afwisselend, daarnaast is het werk van bedrijfsverzorger uitermate dankbaar. Je helpt immers mensen uit de brand die met de handen in het haar zitten.” In 1991 kwam de grote droom van Nijstad uit: toen kon hij het melkveebedrijf van zijn schoonouders in Echten overnemen. “Dat telde op dat moment dertig koeien, maar omdat we flink hadden gespaard, konden we investeren in een nieuwe stal en verder doorgroeien naar 140 koeien. Doordat ik van een klein bedrijf kwam, had ik een grote drive om uit te breiden en het bedrijf op die manier toekomstbestendig te maken. Daarnaast hadden en hebben we nog een kleine vleesveetak, met Black Angus-koeien, en runt mijn vrouw een paardenpension.”

Switch naar biologisch

Dat schaalvergroting niet altijd zaligmakend was, realiseerde hij zich in 2015. Hoewel de afschaffing van het melkquotum de weg vrijmaakte

voor verdere groei, besloot hij toch een andere weg in te slaan. “In de zomer van 2015 bezochten we bedrijven in Denemarken en Oost-Duitsland. Toen beseftte ik: als Nederland gaan we het niet redden, wanneer we inzetten op schaalvergroting. In die regionen is duizenden koeien per bedrijf namelijk geen uitzondering; daar kunnen wij nooit aan tippen.” Omdat hun bedrijfsvoering al behoorlijk extensief was, besloten Nijstad en zijn vrouw te kiezen voor een switch naar biologisch. “Na al die jaren werken in de reguliere melkveehouderij waren we ook toe aan iets anders. Hoe je het ook wendt of keert; het werd allemaal redelijk voorspelbaar”, geeft hij aan.

De Drentse ondernemer heeft geen moment spijt gehad van de keuze om biologisch te gaan boeren. Het was het absoluut waard, benadrukt hij. “Vooral het werken met de natuur vind ik ontzettend leuk. En er wordt veel meer vakmanschap van je gevraagd, aangezien je minder kunt ‘repareren achteraf’. De inzet van herbiciden tegen onkruid is bijvoorbeeld geen optie. Dit betekent dat je veel proactiever moet werken, vooraf moet inschatten welke richting het uitgaat. Dat is uitdagend. Maar ik durf te stellen dat we het biologisch boeren inmiddels prima onder de knie hebben.” Nijstad, die zijn melk levert aan de coöperatieve zuivelfabriek Rouveen Kaasspecialiteiten, geeft ook aan dat hij als biologisch melkveehouder minder ‘last’ heeft van landelijke en Europese regels. “De regelgeving is immers steeds meer geënt op kringlooplandbouw; daar past een biologische bedrijfsvoering prima in. En ook de stikstofplannen van het kabinet zijn gelukkig geen belemmering voor ons bedrijf. We hebben in alle opzichten een toekomstbestendige onderneming, het loopt gewoon lekker.”

Buiten de deur werken

De toekomst van het bedrijf is ook gewaarborgd: sinds drie jaar zit zoon Rick (22) namelijk in de maatschap. Dit deed Nijstad onlangs besluiten om drie dagen per week buiten de deur te gaan werken. “Ik ben gedreven in alles wat ik doe. Om te voorkomen dat ik de volgende generatie hierdoor in de weg zit, besloot ik een uitdaging buitenshuis te zoeken. In de zomer werk ik bij De Groene Vlieg, waar ik me richt op de biologische bestrijding van de uienvlieg. Gedurende de wintermaanden houd ik me, in opdracht van Recreatieschap Drenthe, bezig met het onderhoud van fiets- en wandelroutes. Dit is uitermate gevarieerd en ik haal er veel voldoening uit, zeker in combinatie met het werk op het melkveebedrijf. Op deze manier kan ik nog heel wat jaren vooruit; ik geniet van iedere dag.”

‘Ik voel me gehoord als ledenraadslid van Abeos’

Henk Nijstad is al jarenlang lid van Abeos. Vooral om in geval van nood aanspraak te kunnen maken op de reductieregeling. “Het geeft veel rust om te weten dat, wanneer ik bijvoorbeeld een been breekt, er snel iemand staat om het werk over te nemen. Dat is veel waard.” Nijstad is daarnaast al vele jaren lid van de ledenraad van Abeos. “Ik heb in de loop der jaren veel bestuurswerk gedaan. Zo zat ik in het bestuur van de melkfabriek, van de KI, van LTO, et cetera. Wat ik hier leuk aan vond - en nog steeds? Vooral om te ervaren dat je invloed hebt en verschil maakt. Dat gevoel heb ik ook als ledenraadslid van Abeos. Ik heb hier echt invloed op de besluitvorming, voel me gehoord. Dat is belangrijk.” Vanwege problemen met zijn gehoor stapte hij na dit jaar uit de ledenraad van Abeos. “Dat is jammer, maar ik hoop op een goede opvolger. Wanneer je bewust Abeos-lid bent, dan heb je ook een mening over onze coöperatie. En wat is er dan mooier dan deze mening over de Bühne te brengen en met jouw inbreng de club draaiende te houden? Abeos is en blijft toch één van de cruciale pijlers onder de boerenbedrijven in onze regio. Door zitting te nemen in de ledenraad help je die pijler in stand te houden.”

‘De regelgeving is immers
steeds meer geënt op
kringlooplandbouw;
daar past een biologische
bedrijfsvoering prima in.’

INTERVIEW

Samen met de veehouder klauwgezondheid verbeteren.

‘Niks mooiers dan een koe die kreupel de box instapt en er weer goed uitloopt.’

Een lagere melkproductie, verminderde vruchtbaarheid, vervroegde afvoer en simpelweg de kosten van behandeling. De schade van een kreupele koe varieert tussen de 100 en 300 euro! Logisch dus dat veehouders steeds meer aandacht besteden aan klauwgezondheid. Bijvoorbeeld door te kiezen voor de gecertificeerde klauwverzorgers van Abeos. En deze vakmensen houden hun kennis weer op peil dankzij de inzet van eigen instructeurs. Ook de regio Drenthe heeft er twee: Eddy Dolfin en Gerald Bouwmeester.

Sinds juni hebben Eddy en Gerald hun instructeursdiploma op zak. Uitgegeven door het Dairy Training Centre (DTC) in Oenkerk. Dit certificaat stelt hen in staat om binnen Abeos nieuwe klauwverzorgers op te leiden en bestaande erkenningen te verlengen. Doel: versterking van ons vakmanschap en uiteindelijk dus minder kreupele koeien op de melkveebedrijven.

Nieuwe generatie vakmensen

Gerald kan niet wachten om zijn nieuwe vaardigheden in de praktijk te brengen. “Klauwverzorging is mooi werk. Ik doe het al ruim 14 jaar en het lijkt me prachtig om ook jongeren enthousiast te krijgen. En ja, dat is best nodig want het vak staat toch een beetje bekend als zwaar en vies. Maar met de huidige behandelboxen en ons materiaal valt dat best mee. Daar bovenop, als klauwverzorgers sta je aan de basis van gezonde dieren. Niks mooiers dan een koe die kreupel de box instapt en er weer goed uitloopt.” Ook Eddy gunt de nieuwe generatie vakmensen dit gevoel. “Je mag dagelijks koeien oplappen. Iedereen met hart voor vee doet dat graag. En het is ook gewoon een heel vrij beroep. Je bent elke dag ergens

anders. Alleen of samen met collega's. Mede daarom kijk ik er ook naar uit om nieuwe vakmensen op te leiden. Ik hou ervan om een sterk team om me heen te hebben. Dat is wel zo gezellig en dan kunnen we onze veehouders nog beter van dienst zijn.”

Monitoren en bijhouden

Klanten zien klauwverzorgers graag komen, vertellen de instructeurs. Los van het dierwelzijn, ondervindt namelijk ook de veehouder ergernis en frustratie van kreupele dieren. Koeien met slechte klauwen blijven meer

*‘DigiKlauw brengt
goed in beeld wat er
speelt op een bedrijf.’*

liggen, laten zich dikwijls aan de kant zetten bij het voerhek of de drinkbak, verbruiken meer onderhoudsvoer en vertonen minder duidelijke tochtigheidssymptomen. Dit leidt weer tot directe en indirecte economische schade. Of, zoals Gerald het liever formuleert: “Het consequent monitoren en bijhouden van de klauwgezondheid

kan simpelweg flink geld opleveren.” Daarnaast wijst Eddy erop dat steeds meer duurzaamheidsprogramma's, van zuivelfabrieken tot aan retailers, sturen op de inzet van gecertificeerde klauwverzorging. “Vandaar ook dat we het bij Abeos zo belangrijk vinden om kennis ‘up to date’ te houden. Als instructeur hebben we daarom niet alleen geleerd hoe je het beste les kunt geven, maar zijn we ook dieper op de materie ingegaan. Het verhaal achter aandoeningen als mortellaro, zoolzweren, tyloom of wittelijndefect bijvoorbeeld. Welke oorzaken zijn er en welke oplossingen? Daardoor zijn we een soort vraagbaak voor collega's en borgen we de kwaliteit van het team.”

Gebruik van DigiKlauw

Die kwaliteit wordt nog beter benut in combinatie met DigiKlauw. “DigiKlauw brengt goed in beeld wat er speelt op een bedrijf”, vervolgt Gerald. “En als je weet bij welke dieren welke problemen spelen, kun je gericht naar oplossingen zoeken. Beter sturen. Met een aanpak per koe of zelfs aanpassingen in het management. Een voorbeeld? Als DigiKlauw aangeeft dat het aantal zoolbloedingen in een

koppel oploopt, weet de veehouder dat hij eens goed naar het rantsoen moet kijken. Want als koeien veel melk geven en de energie daarvoor niet uit hun voeding kunnen halen, wordt de vetvoorraad overal in het lichaam aangesproken, zelfs tot in de klauwen. Een zoolzweer kan daar een gevolg van zijn. DigiKlauw signaleert dat.”

Maar alles start dus met een nauwkeurige registratie van aanwezige klauwaandoeningen. Daartoe heeft de klauwverzorger een handcomputer bij zich. Eddy: “We vullen per dier in of het een klauwaandoening heeft en zo ja, ook de ernst ervan. Dus een indicatie of de score licht (1) , matig (2) of ernstig (3) is. Sinds een jaar is daar een speciale registratie voor mortellaro aan toegevoegd. Deze M-score laat zien welke dieren acute mortellaro hebben en welke chronisch geïnfecteerd zijn. De boer kan daar zijn behandelplan op afstemmen en meten hoe dit uitpakt.”

Data omzetten in acties

Ook weten de instructeurs dat veehouders DigiKlauw gebruiken om de genetische aanleg voor klauwgezondheid te verbeteren. Het systeem berekent namelijk voor elk dier een fokwaarde klauwgezondheid, waar de boer zijn stierenkeuze op af kan stemmen. Zo wordt de gevoeligheid voor klauwaandoeningen structureel verlaagd. “En dat is waar we met z’n allen voor werken”, vervolgt Eddy. Of het systeem wel of geen effect heeft, hangt vooral af van de bereidheid van de veehouder om daadwerkelijk iets met de gegevens te doen. “Het is slim om te meten, maar het levert pas echt resultaat op als je die data omzet in gerichte acties. Boeren die serieus met DigiKlauw omgaan, kunnen snel, grote stappen zetten.”

Hoe werkt DigiKlauw?

DigiKlauw is een softwareprogramma dat klauwgezondheidsgegevens tijdens het bekappen verzamelt en in één systeem vastlegt. De gegevens worden bewerkt én kunnen door de veehouder digitaal ingekeken worden in de DigiKlauw-module van VeeManager. Hiervoor is trouwens geen VeeManager-abonnement vereist. Ook CRV heeft als databeheerder inzage in de gegevens van DigiKlauw. De organisatie gebruikt de gegevens voor de fokwaardeschatting. CRV of GD kunnen de informatie ook gebruiken om op sectorniveau de klauwgezondheid te monitoren. Dan zijn de gegevens niet te herleiden tot individuele dieren of veehouders. Tot slot kan de veehouder toestemming geven voor zogenaamde meekijkaccounts. Na goedkeuring kan dan bijvoorbeeld de dierenarts of voeradviseur de gegevens inzien. Handig om samen een behandelplan op te stellen. Vraag uw klauwverzorger naar de mogelijkheden.

A man with short blonde hair, smiling, stands in a dimly lit barn. He is wearing a dark, possibly black, jumpsuit with some stains, light blue work gloves, and black rubber boots. His hands are on his hips. The background shows wooden stall dividers and a concrete floor. A bright light source from the left creates a strong shadow on the floor and wall.

‘Het is slim om te meten, maar
het levert pas echt resultaat
op als je die data omzet
in gerichte acties. Boeren
die serieus met DigiKlauw
omgaan, kunnen snel, grote
stappen zetten.’

